

ELAZIĞ ŞEHRİNDE SUÇLARIN DAĞILIŞI VE ÖZELLİKLERİ

Yrd. Doç. Dr. Erdal KARAKAŞ*

Özet

Bugün hem sanayileşmiş hem de gelişmekte olan ülke şehirleri suç gibi bir çok şehir sorunu ile karşı karşıyadır. Çok farklı özelliklere sahip olan suç sosyoloji, hukuk, ekonomi, kriminoloji, coğrafya gibi çeşitli bilim dalları tarafından incelenmektedir. Bu çalışmalarda çalışma konusuna, bilim dalının özelliğine göre çeşitli tipte suç araştırmaları yapılmaktadır.

Çalışmanın verileri Elazığ şehrindeki suç dağılışı ile arazi kullanım arasındaki ilişkiyi açıklamak amacıyla 2001 yılı karakol suç kayıtlarından derlendi. Suç dağılışı ve yoğunluğunda şehir içi arazi kullanım özelliğine bağlı olarak farklılaşmaların olduğu tespit edilmiş, merkezi iş sahası, sağlık ve sanayi fonksiyon alanlarının ön plana çıktığı görülmüştür.

Suçların zamansal, mekansal özelliklerinin bilinmesi ve şehir içindeki dağılışı ile tercih ettiği alanların ortaya çıkarılması onunla mücadeleyi daha kolay hale getirmektedir. Bu çalışmada Elazığ şehrindeki suçların özellikleri şehir içindeki dağılışı ve bu dağılışa etki eden faktörler incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Elazığ, Suç, Suç dağılışı

* Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü. Elazığ. ekarakas@firat.edu.tr

Abstract

Today, cities both in the industrialized and developing countries face to many problems such as crimes. The crime, which has very different characteristic, has been studied by various science department such as sociology, law, economy, criminology, geography etc. In these studies, different type of crime research have been made according to research subject and science section.

The data of the study were collected to examine the relationships between crime distribution of Elazığ city landuse from the police station records in 2001. it was determined that there were many differences in the distribution and the density of crime rate with respect to the land use inside the city and central shopping area, health and industrial regions were common criminal areas.

The known of the time and place related features of the crimes and its distribution and preferred fields to be determined makes the struggle with it much easier. In this study, the features of the crimes in Elazığ city , its distribution within the city and the factors affecting that distribution have been studied.

Key words : *Elazığ, Crime, Crime distribution*

ELAZIĞ ŞEHRİNDE SUÇLARIN DAĞILIŞI VE ÖZELLİKLERİ

Crime Distribution and its Characteristics in Elazığ City

GİRİŞ

Değişik bilim dallarınca farklı şekillerde yorumlanan bir çok teorilerle açıklanmaya çalışılan (Erdoğan, Düzgün 2003, Walsh, Ellis 2000, Soyaslan 1998, Dönmezer 1994) suç, topluma zarar veren veya tehlikeli olduğu kanunlarla kabul edilen tavır, davranış, hareket ve eylemler bütünüdür (Dönmezer, 1994, 45-49, Seyhan, 2002, 173).

Suç; oluş nedeni, faili (işleyeni), mağduru, mekanı, zamanı, yöntemi, çeşidi olmak üzere belirli özelliklere sahiptir. Bunlardan; kişiyi suç işlemeye iten sosyal, ekonomik, biyolojik vb. faktörler ve/veya şartlar, oluş nedenini; kişi veya kişiler işleyeni; suçtan etkilenen kişi veya kurumlar mağduru; işlendiği yer mekanı; yıl, ay, gün, saat gibi unsurlar zamanı; işleniş şekli yöntemi, tipi ise çeşidini ortaya çıkarır. Suçun sosyal bir canlı olan insan tarafından bir mekan üzerinde işlenmesi onun sosyal ve mekansal özelliğini ön plana çıkartmaktadır. Kısaca insan, mekan ve zaman özelliği suçun coğrafya konusu içinde yer almasına neden olmuş ve coğrafyacılar tarafından incelenmesini de zaruri kılmıştır.

Günümüzde suçla ilgili çalışmalar, suçun nedenlerini araştıran etiyolojik yaklaşımlar ile suçun zaman ve mekansal dağılımını inceleyen epidemiyolojik yaklaşımlar olmak üzere iki ana grupta toplanmaktadır. Bunlardan geleneksel ve modern olmak üzere ikiye ayrılan Epidemiyolojik yaklaşım, ekolojik yaklaşım olarak da değerlendirilir. Geleneksel ekolojik yaklaşımda, suçlu-şüpheli kavramı ön planda iken, modern yaklaşımda, suç ve olay yerleri ön plandadır (Erdoğan, Düzgün 2003)

Bugün bir çok ülkede sosyoloji, hukuk, ekonomi, kriminoloji, antropoloji, coğrafya vb birçok bilim dalı bu konu üzerine araştırmalar yapmaktadır. Bilim dallarının kendilerine has bakış tarzı, suçun mekan, tip, zaman, işleyen vb gibi değişik özelliklerinden dolayı suç çalışmalarının detayları farklılaşmaktadır. Bu nedenle bir çok teorilerle suç açıklanmaya çalışılmakta ve her bir teorinin bakış açısı ile uygulamadaki veri istekleri değişiklik göstermektedir (Walsh, Ellis 2000). Teorilerin açıklanması ayrı bir çalışma konusu olacak kadar geniş olduğundan değişik bilim dallarınca farklı teorilerle gerçekleştirilmiş çalışmalar sonradan çalışma yapacaklara örnek ve kolaylık olması amacıyla bakış açılarına göre tasnif edilerek aşağıda verilmiştir: suçun ekonomik niteliği ve ekonomiye etkisi (Pradhan, Ravallion, 2003), suçluların sosyo-ekonomik ve demografik yapısı (Venkatesh, Curtis, Ramsey, 1999, Entorf, Spengler, 2000), özel suç

analizleri (Mulmat, Rienick, Melton, 2000, Herzog, 2002, Clarke, 2002), ülke geneli ve şehirlerle ilgili suç araştırmaları (Dutt, Pomeroy, Wadwha, 1998, Dutt, Noble, Singh, 1979, Dutt, Noble, Sharma, 1985, Bromley, Nelson, 2002, Nelson, Bromley, Thomas, 1997, 2001, Craglia, Haining, Signoretta, 2001, Bartolo, 2000, Lee, Egan, 1972, Harries, 1973, Gyamfi, 2003), suç önleme çalışmaları (Tiesdell, 1998, Homermesh, 1999, Semmens, Dillane, Ditton, 2002, South, Messner, 2000, Carmichael, Ward, 2001, Coetzer, 2000, Clarke, 1999, Koskela, Pain, 1999), suç haritaları ve suç haritalama ile ilgili (Harries, 1999, Atasoy, S., 2001, Griffin, J., 2001, Rich, F., Thomas 1995, 1999, Velasco, M., Boba, R., 2000, Vigne, N., 1999, Erdoğan, A., Düzgün, Ş., 2003) olmak üzere suçu değişik açılardan ele alan çalışmalar bulunmaktadır.

Ülkemizde suçla ilgili çalışma sayısı oldukça sınırlıdır ve birçoğu çocuk suçluluğu ile ilgilidir (Saran, 1968, 1979, İçli, 1993, Yavuzer, 1981, Ergil, 1978, Hancı, Özgen, Güler, 1998, Ege, Hancı, Ertürk, 1992, Hancı, Demircin, Coşkunol, Ertürk, Yemişçigil, 1992, Hancı, Ege, 1993, Hancı, Demirçin, Ege, Coşkunol, 1993, Emniyet Genel Müd., 2002, Göksu, 2003, Kızmaz, 2003, 2004, 2005a, b, Dursun, 1997, Karakaş, Karadoğan., Arslan, 2003.a, b, 2004, 2005, Karakaş, 2004, 2005a, b, Aliagaoglu, Alaeddinoğlu, 2005).

Ülkemizde suçlar konusunda çalışmalar yapan ilk coğrafyacı Karakaş'tır (Karakaş, 2004). Bu çalışmada Elazığ şehrindeki hırsızlık suçları karakol suç defterleri verilerinin incelenmesiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, suçların işlendiği adres bilgilerine göre haritalamalar yapılarak, suçların olduğu alanlar ve nedenleri belirtilmiştir. Daha sonra aynı yazar tarafından suç haritalaması üzerine başka çalışmalar da yapılmıştır (Karakaş, Karadoğan, Arslan, 2003, a, b, 2005,c). Yine Karakaş tarafından uygulamalı coğrafya açısından suç haritalaması konusu üzerine suç çalışmasında veri kaynaklarının değerlendirilmesine ve haritalamaya yönelik iki çalışma söz konusudur (Karakaş, 2005, a, b), ilkinde suçlarla ilgili ülkemizdeki veri kaynaklarının neler olduğu, bunlardan nasıl yararlanılabileceği ile olumlu ve olumsuz yönleri değerlendirilmiş, ikinci eserde ise suç haritalamasında kullanılabilecek olan haritaların çeşitleri ve bunların hazırlanmasında gerekli olan veri türleri üzerinde durulmuştur. Özey tarafından yapılan bir diğer çalışmada ise iklimin insan psikolojisi üzerine olan etkisi ile bunun suça yansması ve ülkenin jeopolitik konumunun suçlar üzerine olan etkisi değerlendirilmiştir (Özey, 2004). Yakın zamanlarda yapılan bir

çalışmada Erzurum şehri ele alınmış (Aliğaoglu, Alaeddinoğlu, 2005) bu çalışmada suçlular ile mala karşı işlenen suçların dağılışı ve etkili olan faktörler incelenmiştir. Gün geçtikçe coğrafyacilar tarafından yapılmış çalışmaların ve konuya olan ilginin artması sevindiricidir.

ÇALIŞMANIN AMACI, MALZEME VE METOD

Toplumsal bir olay olan suçun, miktarının, tipinin, gerçekleştiği alanın özelliklerinin bilinmesi, onunla ilgili çalışmaları daha da kolaylaştırmaktadır. Çünkü eldeki veriler ve alansal dağılım ortaya konulduğunda onla mücadele daha etkili hale gelmektedir. Suç sayısını azaltmak için onun geliştiği, güçlendiği alanın konumsal özelliği, kullanım yoğunluğu vb niteliklerinin çıkarılması ne tür önlemin nerelerde ve nasıl yapılması gerektiğini açıkça ortaya koymakta aynı zamanda taktik ve uygulamalar daha da kolay hale gelmektedir.

Suç çalışmaları genel ve özel tür olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır. Genel suç çalışmalarında inceleme yapılan alanda gerçekleşen tüm suçların yıl, ay, gün, saat gibi zaman özellikleri yanında mekansal dağılışı ve yoğunluk alanlarının tespiti ön planda yer alır. Kısaca suçların nerede yoğunlaştığı, hangi tür suç veya suçların fazla olduğu görülebilmekte, böylece mücadelenin nerelerde, ne tür faaliyetlerle yapılacağı hangi tip suçun özel çalışılması gerektiği ortaya çıkarılmaktadır. Yani alan hakkında genel bir bilgi verilmekte ve suçların yıllar bazındaki gelişimi, değişimi ile alanlar arasındaki farklılıklar incelenmektedir. Genel çalışma, alandaki suçların dağılışı ile nerelerde yoğunlaştığını gösterdiğinden daha çok üst makama ve halkı bilgilendirme amacıyla fazla detay taşımadan gerçekleştirilen bir çalışma türüdür. Özel çalışmada ise sadece tek tip bir suçun çalışılması yapılmaktadır (Karakas, 2004). Bu tür çalışmada detay arttığı için veri niteliği ile amaçta farklılaşmakta dolayısıyla alansal analizler ve o suç tipinin alt versiyonları da detaylı olarak çalışılmaktadır. Kısaca genel ve özel suç çalışması detay, veri ve bilgi açısından birbirinden çok farklıdır (Karakas, 2005,a).

Bugün ülkemizde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı olmak üzere asayişten sorumlu iki birim yer almaktadır ve bunların denetim alanları birbirinden farklıdır. Şehirsel yani il, ilçe merkezleri emniyet; diğer yerler ise jandarmanın denetimi altındadır (Karakas, 2005,a). Çalışma sahası Elazığ şehri olduğu için çalışma verileri Elazığ Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı tüm karakolların suç defterlerinden derlenmiş ve daha sonrasında amaca uygun biçimde yeniden düzenlenmiştir.

Suçlarla ilgili il emniyet müdürlüklerinde toplam veriler yer almakta ve her il kendi sorumluluk alanıyla ilgili birtakım istatistikler tutmaktadır. Tutulan istatistiksel veriler il, ilçe ile şehirdeki suç toplamalarını ihtiva

ettiğinden genel bir yorum için uygun olmasına rağmen alan analizine imkan verecek ayrıntıdan kesinlikle yoksundur. Oysa bir alandaki suçun mekansal dağılımını yapmak, artış veya azalış sebeplerini ortaya koyabilmek ve suç analiz çalışmalarını gerçekleştirebilmek için suçla ilgili gerekli detay bilgiye (suç yeri: sokak,cadde, mahalle, suç zamanı: yıl;ay, gün, saat, suç cinsi: evden, otodan hırsızlık vb.) sahip olunması gerekir (Karakaş,2005,a).

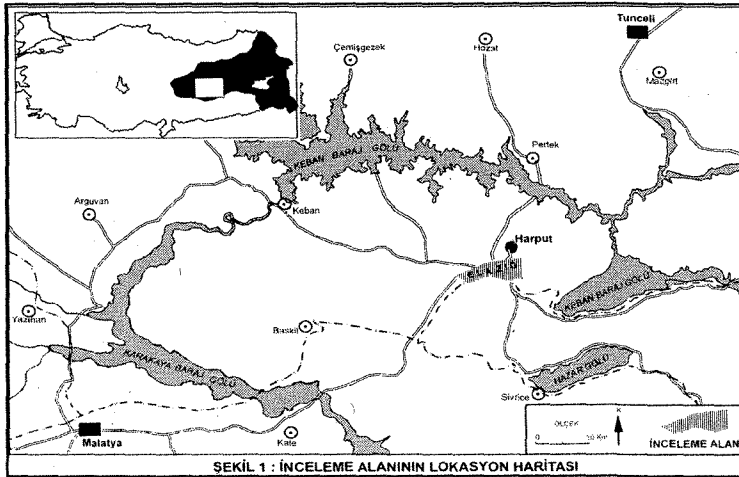
Bu nedenle Elazığ şehrinde yer alan karakollardaki suç defterleri 2001 yılı baz alınarak incelenmiştir. İl emniyet müdürlüğü suç istatistik formu ile karakol suç defter kayıtları arasında farklılıklar vardır. Karakol suç defterlerinin yıllık suç envanter toplamı bir istatistik formu olarak il emniyet müdürlüğüne gönderilmektedir. Bu formlarda karakolun görev alanında meydana gelen suçlar sadece cinsine ve suçlu sayısına göre verilmektedir, dolayısıyla yukarıda belirttiğimiz suç saati, yeri, suçlunun cinsiyeti vb. önemli detaylardan yoksundur. Kısaca emniyet müdürlüğü istatistik bilgilerinde hangi mahallede ne tür suçun işlendiği ile suçlu sayısı ve onun yakalanıp yakalanmadığı yer alır (Karakaş, 2005,a.). Bu çalışmanın daha ayrıntılı olabilmesi için temel kaynak olan karakol suç defterlerinden faydalanılmıştır, ancak bu bilgilerden suçlu sayısına ait olanlar kullanılmamıştır çünkü 3-5 olayı gerçekleştiren bir kişi kayıtlara her defasında tekrar kayıt edildiğinden suçlu sayısı gerçeğinden fazla gibi görünmektedir. Bu nedenle suçlu sayısına göre bir değerlendirmeye gidilmemiş ve bu veriler kullanılmamıştır. Suçlu sayısına göre bir değerlendirme yapıldığında gerçekte 3-5 suçlunun bulunduğu bir mahallede bunların yaptıkları suç sayısının fazlalığı nedeniyle sanki ilgili mahalle çok suçlu barındırıyormuş gibi görünmekte ve bazı mahalleler 3-5 suçlu yüzünden çok sorunlu mahalleler durumuna düşmektedir. Dolayısıyla bu mahalleler itibar kaybettiklerinden ileride yapılacak planlamalar ve sosyal işlemlerde bir takım güçlüklerle karşılaşmakta ve oralardaki konut vb yatırımların başarı şansı azalmakta ve alana olan talep düşmektedir. Kısaca birkaç kişi yüzünden bir mahalle tamamen lekelenmekte ve itibarı zedelenmektedir. Aynı şekilde yukarıdaki nedenlerden dolayı cinsiyete göre de bir değerlendirmeye gidilmemiş, sadece suç cinsi, işlendiği alan, ay, gün, saat vb verilere dayanılarak değerlendirilme yapılmıştır.

Suçun açıklanmasında olduğu gibi tasnifinde de belirli bir standart olmadığını farklı kriterlerin kullanıldığını (Soyaslan,1998, 147) ve amaca göre bir sınıflandırma yapıldığını (Dönmezer,1994, 53) da belirtmek gerekir. Bu çalışmadaki amaç suçların tasnifinden ziyade dağılışı ve bu dağılışı etkileyen faktörlerin ortaya konulması ve analizi olduğundan suçların ortak özelliğine göre yeni bir tasnif yapılmıştır.

Mesela hırsızlık suçları, işyeri, ev, araç çalınması, araçtan (otodan) eşya çalınması, cepçilik, tırnakçılık, tokatçılık vb, hayvan çalınması, inşaat

hırsızlığı vb, hırsızlık malı satın alma, satma, hırsızlığa teşvik etme vb alt birimlere ayrılmasına rağmen tek bir suç dalı incelenmediği için tüm bunların hepsi hırsızlık başlığı altında incelenmiş, bu gruplandırma diğer suç grupları için de yapılmıştır.

Suçların belirli zamanlarda ve belirli alanlarda yoğunlaşmasını sağlıklı bir şekilde analiz edebilmek için sadece suçun işlendiği yerin adres bilgisi yeterli gelmemektedir. Bu bilgilerin yanı sıra alanla ilgili diğer verilerin bulunması yapılan analizleri daha verimli hale getirmektedir. Örneğin mahallelerin nüfus miktarı, nüfusun gelir durumu, aile büyüklüğü, eğitim durumu, iş olanakları, konut sahipliği, konut yükseltisi, yol genişliği, ışıklandırma ve benzeri bilgilerin bir arada değerlendirilmesi, analizi kolaylaştırmasına rağmen bu tür verilerin ülkemizdeki veri kaynaklarında sınırlı olması hatta bir kısmının bulunmaması bazı zorluklara da yol açmıştır, ancak alanda daha önce yaptığımız diğer çalışmalardan elde edilen veri ve bilgi birikimleri ile arazi gözlemleriyle konu desteklenmeye çalışılmıştır. Çalışmamızın ana konusu suçluluk değil suç alanlarının analizi ve yoğunlaştığı sahalardaki arazi kullanım durumunun değerlendirilmesine dayanmaktadır. Kısaca arazi kullanım farklılığının suç dağılımındaki etkisi ve hangi tür suçların ne tür alanları hedef seçtiğinin incelenmesi, amacı ise yukarıda ayrıntılarına değinilen genel ve özel tipte ele alınabilen suç araştırmalarından genel araştırma türüne ait bir örnek sunmaktır. Bu nedenle çalışmamızı, 2000 yılında 266.495 kişilik nüfusa ve 35 adet mahalleye sahip olan Elazığ şehrinde gerçekleştirdik (Şekil. 1).

ELAZIĞ ŞEHRİNDE SUÇLARIN DAĞILIŞI

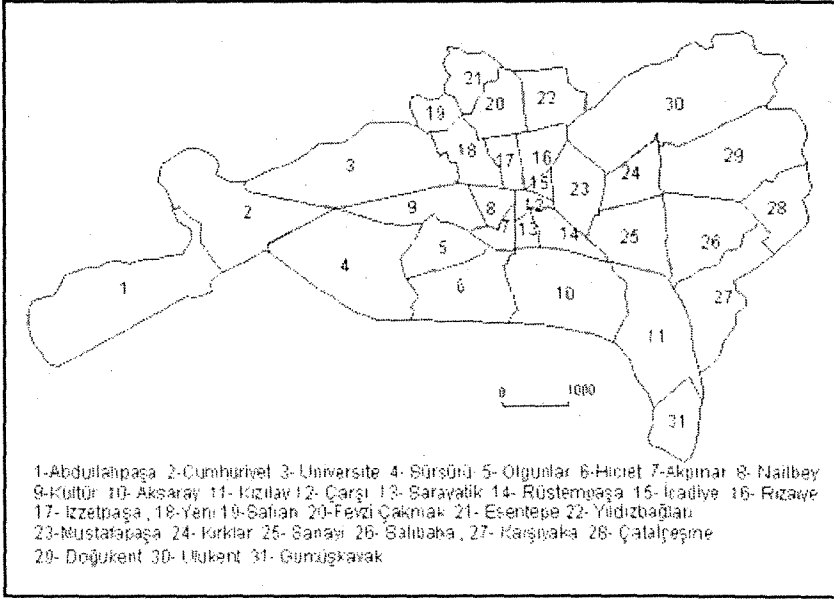
Doğu Anadolu Bölgesi Yukarı Fırat Bölümünde yer alan Elazığ şehri, Elazığ ovasının kuzeyindeki dağlık kütle üzerine kale kent olarak kurulan Harput'un fonksiyonlarını yitirerek mezraya inmesi sonucunda kurulmuş çok yeni bir şehirdir. Şehrin mezradaki ilk kuruluş yeri Çarşı ve Sarayatik mahallelerinin olduğu kesimdir. İlk zamanlarda Harput'la sürdürdüğü ekonomik mücadele ve o dönemdeki ulaşımın yetersizliği nedeniyle gelişmesi yavaş olan şehir cumhuriyet dönemine kadar dar bir sahada gelişme göstermiştir. Şehrin gelişimi cumhuriyet dönemden sonra karayolları ve demiryollarındaki gelişme çerçevesinde ulaşımın getirdiği avantajları kullanarak biraz artmıştır.

İlk önceleri sahaya ulaşan demiryolunun etkisiyle güney yönde gelişen şehir daha sonra karayolu nedeniyle batıya doğru kayma göstermiştir. 1950 yılına kadar yavaş tempoda seyreden gelişme ulaşım ve kamu yatırımlarının etkisiyle hızlanmaya başlamış, 1974 yılından itibaren Keban Barajının bitişi, 1990 sonrasındaki iç göçlerin hızlanması gelişmenin hızlı bir şekilde sürmesine yardım etmiştir. Cumhuriyet döneminden itibaren hizmet + sanayi fonksiyonu ağırlığını sürdüren şehir 1975 yılında Keban Barajı nedeniyle hizmet + tarım fonksiyonu ağırlık kazanmış ise de sonraki yıllarda bu durum değişerek Hizmet + Sanayi fonksiyonu ağırlığını devam ettirmiştir (Karakaş,1999).

2000 yılında 266.495 kişilik nüfusa ve 35 adet mahalleye sahip olan Elazığ şehrinde (Şekil.2) 2001 yılında genel anlamıyla 16 kategoriye ayrılmış olan 1052 adet suç işlenmiş bulunmaktadır (Tablo.1) Elazığ şehrinde suç cinsleri açısından hırsızlık, yaralama (kavga, darp), intihar, 6136 ateşli ve kesici aletler kanununa muhalefet suçları ilk sıraları almakta, diğerleri ise bunları takip etmektedir.

Suçların mahallelere göre dağılışı değerlendirildiğinde; şehrin merkez mahallelerindeki yoğunluğun aksine, çevre mahallelerde yoğunluğun düştüğü ve çoğu yerde de tamamen azaldığı dikkati çekmektedir. Suçların merkez çevresindeki mahallelerde diğer mahallelere göre daha fazla olmasında aşağıdaki faktörlerin etkisi büyüktür. İş ve ticaret sahasının (MİS) merkezi kesimde yer alması, gelişmekte olan ülke şehirlerinin genel karakteristiği ölçüsünde merkez çevresindeki alanlarda nüfusun diğer alanlara göre daha yoğun olması, öte yandan sosyo-ekonomik gücü yüksek nüfusun buralarda ikamet etmesi (Tümertekin, Özgüç, 2002, 475). bu kesimlerdeki konut sayısı ve irtifasının fazlalığı ile cadde ve sokakların yetersiz ışıklandırılmasını sayabiliriz (Tablo. 1).

Kenar kuşakta yer alan mahalleler büyük kentlerin ve metropoliten merkezlerinin çevrelerinde yer alan mahallelerden bir çok yönden farklılık taşımaktadır. Birincisi bu yerleşimler önceden kırsal statüye sahip iken sonradan şehre dahil oldukları için (Karakaş, 1999) büyük şehirlerin çevresinde meydana gelmiş gecekondü alanlarından farklı bir özelliğe sahiptirler. İkincisi buralarda ikamet eden nüfusun büyük bir çoğunluğu geçimini hala kırsal faaliyetlerden sağlamakta ve dolayısıyla bunları gelirleri yüksek olmasa bile tamamen işsiz ve gelirsiz saymak mümkün değildir. Bu nedenle buraları büyük kentlerin çevresinde yer alan suç potansiyel alanı gecekondü alanlarıyla aynı değerlendirmeye tabii tutmak yanlış olur. Kenar kuşakta yer alan mahallelerdeki suç oranlarının düşüklüğünü hem toplumsal homojenliğini kaybetmemiş olmasına hem de alandaki arazi kullanımının sadeliğine ve tüm suçlar için olmasa bile hırsızlık, kumar vb bir çok suçlar için ekonomik açıdan cazip alanlar olmamasına bağlayabiliriz.

Şekil.2: Elazığ Şehri Mahalleleri

Yukarıda ki sebeplerden merkez çevresinde yer alan mahallelerde suç oranları artarken, planlı ve plansız gelişen kenar mahallelerde işyeri, konut sayısının, nüfus miktarının azalması ve ekonomik yapıdaki değişim nedeniyle oranlar azalmaktadır. Mesela Batıda Abdullahpaşa ve Bahçelievler (Cumhuriyet) Doğuda Doğukent gibi yeni planlanmış alanlar ile Safran, Ulukent, Çatalçeşme gibi alanlarda yukarıdaki olumsuzluklar azaldığından suç sayısı ve oranı düşmektedir (Tablo 1).

Genel olarak merkezi iş sahasının yer aldığı, işyerleri ile halka açık mekanların fazlaca bulunduğu şehirdeki toplam işyerlerinin %57'sini bünyesinde barındıran Çarşı, İzzetpaşa, Yenimahalle, Nailbey, Rızaiye, İcadiye gibi merkez ve çevresinde yer alan mahallelerde suçların %39,5 gerçekleşmiştir. Yukarıdaki nedenlerden dolayı bu mahalleler birçok suç çeşidinde ilk iki sırayı almışlardır (Şekil 3 , Tablo.2).

Her ne kadar suç tipi ile şehir içi arazi kullanımı ve belirli suçların olduğu mekanlar farklılaşmakla beraber toplam suç sayısı miktarlarına göre şehir merkezi çevresinde yer alan mahallelerde yoğunlaşmalar dikkati çekmektedir. Suç sayısı ile nüfus miktarı arasında doğrudan bir bağlantı kurulamamakla beraber etkisi olduğu muhakkaktır. Zira nüfusun artışı bir nevi suçlar için potansiyel hazırlamakla birlikte esas rolü bu alanlardaki arazi kullanımı ve çevre şartları oynamaktadır (Şekil.3,5) Mesela hırsızlık suçlarının mahallelere göre dağılışında suç tipi, mekan özelliği ve çevre şartları önemli ölçüde etkili olmaktadır. Evden yapılan hırsızlık binaların bitişik, konut sayısının fazla, oturanların ekonomik durumunun yüksek olduğu ve ışıklandırmanın yetersizliği vb özel şartların olduğu alanlarda yükselmektedir.

Otodan hırsızlık olaylarında da şehrin birçok kesiminde otopark alanları olduğu halde ışıklandırmanın ve güvenliğin olmadığı belirli alanlar ön plana çıkmaktadır. Ayrıca mahallelerin hepsinde kahvehane bulunmasına rağmen kumar suçlarının büyük bir kısmının belirli bir alana tekabül etmesi de arazi kullanımı ve çevre şartlarının bir sonucudur. Kısaca şehir içi arazi kullanımı ve suç cinsi mahalleler arasındaki suç dağılış miktarlarını belirlemektedir.

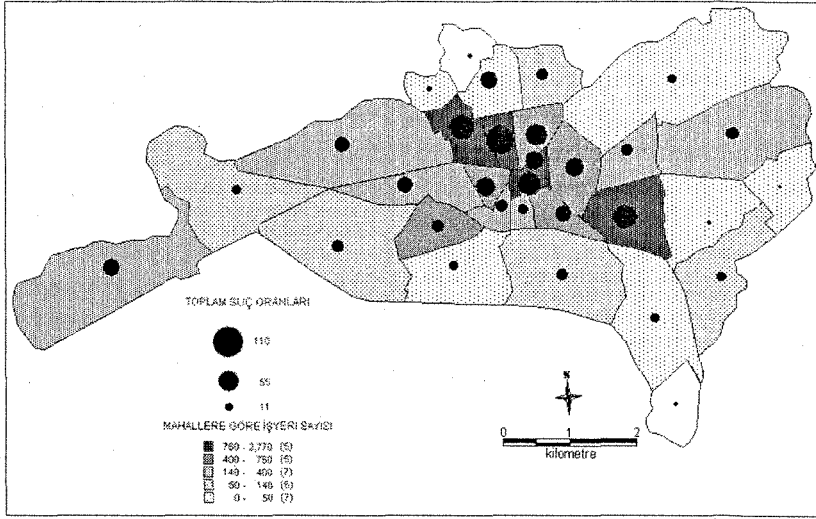
Suç çalışmalarında suç sayısı ile mahalle nüfus miktarı arasındaki orana bağlı olarak hesaplanan suç oranı (Harries,1999,105) daha çok gelişmiş ülke şehirleri ile büyük metropoliten alanlar için geçerli görünmektedir. Zira Amerika ve batı ülkelerinin şehirlerinde bazı mahallelerdeki nüfusun azlığı orada konutsal kullanımdan ziyade işyeri, sanayi vb. başka kullanımların olduğunu gösterdiği için suç mekan kullanımı açısından bazı fikirler verebilmektedir. Fakat bu durum gelişmiş ülke ile gelişmekte olan ülke şehirlerinde farklılık göstermektedir. Zira gelişmiş ülke şehirlerinde merkezde yer alan iş ve ticaret alanının etrafı düşük gelir grupları tarafından tercih edildiği için mahallelerin nüfusları merkezden çevreye doğru artarken, gelişmekte olan ülke şehirlerinde ise tam tersine prestij alanları olarak tercih edildiği için çevreden merkeze doğru artmaktadır (Tümertekin, Özgüç, 2004, 360-375, Dutt, Noble, Sharma, 1985, Dutt, Pomery, Wadwha,1998). Bu değişik özellik mahallelerin nüfuslarına göre yapılan suç oranlarında farklılık göstermekte oranlar küçük uygunlukların haricinde tamamen yanıltıcı sonuçlar vermektedir. Nitekim

sahamızda, merkezi iş sahası içinde bulunan Çarşı mahallesinin oranı, kenar kuşakta yer alan kırsal özellikleri üzerinde barındıran Safran mahallesinin oranından düşük çıkmaktadır. Mesela 8 adet suçun işlendiği 202 nüfuslu Safran mahallesinde suç oranı %039,60 çıkarken, kritere uyan 65 adet suçun işlendiği 1741 nüfuslu Çarşı mahallesinde bu oran %037,33, 103 adet suç sayısı ile en fazla suçun işlendiği 12957 nüfuslu İzzetpaşa mahallesinde ise oran %07,95 düşmektedir. Görüldüğü gibi batı normlarına ve büyük şehirlere uyan nüfus suç ilişkisi bizim sahamızda uygun sonuçlar vermemektedir. Kısaca mahalle nüfus miktarı ile suç sayısı arasında direk bir ilişki kurmak mümkün görünmemektedir (Tablo.1,Şekil.4). Sonuç olarak suç dağılımında, suç cinsi ile suçun işlendiği mekanların arazi kullanım farklılığı etkili olmaktadır. Hatta her şehrin kendine has özellikleri nedeniyle suç dağılımları değişiklik gösterebilmektedir. Mesela Erzurum şehrinde suç oranları çevreden merkeze doğru azalarak geldiği halde (Aliagaoglu, Alaeddinoğlu, 2005) alanımızda tam tersi bir durum söz konusudur.

Mahalleler	Nüfus 2000	Suç Sayısı	%	Mahalleler	Nüfus 2000	Suç say.	%
İzzetpaşa	12957	103	9,79	Akpınar	5028	26	2,47
Yenimahalle	17028	78	7,41	Sürsürü	18827	25	2,38
Sanayi	16903	77	7,32	Doğu kent	8266	24	2,28
Çarşı	1741	65	6,18	Aksaray	9704	20	1,90
Rızaiye	12521	62	5,89	Sarayatik	5408	18	1,71
Nailbey	8870	57	5,42	Cumhuriyet	7259	17	1,62
Mustafapaşa	15048	52	4,94	Karşıyaka	3933	15	1,43
Fevziçakmak	5639	50	4,75	Kızılay	4327	14	1,33
İcadiye	3846	49	4,66	Ulukent	5955	14	1,33
Abdullahpaşa	18021	48	4,56	Hicret	4191	13	1,24
Kültür	10442	43	4,09	Safran	202	8	0,75
Rüstempaşa	11943	40	3,80	Gümüşkavak	2278	6	0,57
Üniversite	14286	35	3,33	Esentepe	2105	5	0,47
Yıldızbağları	5780	27	2,57	Sahbaba	4394	5	0,47
Kırklar	10053	27	2,57	Çatalçeşme	3327	3	0,28
Olgunlar	8894	26	2,47	Toplam		1052	

Tablo 1: Elazığ Şehrinde Mahallelere Göre Toplam Suç Miktarları.(2001)

İklim durumu ve sıcaklık şartları insan psikolojisinde ve çevre şartlarında değişiklik yarattığı için işlenen suç cinslerinde ve oranlarında yıl içinde farklılıklar ortaya çıkmaktadır (Soyaslan, 1998, 115-118, Dönmezer,

Şekil 3: Elazığ Şehrinde Mahallelere Göre İşyeri Sayısı ve Suç İlişkisi (2001)

Suç Cinsi	1. Sıradaki Mahalle	2. Sıradaki Mahalle
Hırsızlık	İzzetpaşa	Yenimahalle
Yaralama	Çarşı	İzzetpaşa,
İntihar	Yenimahalle	İzzetpaşa Abdullahpaşa
Silah	Sanayi İcadiye	Doğukent
Memura mukavemet	İzzetpaşa Rızaiye Sanayi	Çarşı, Kültür
Tehdit	İzzetpaşa	Fevziçakmak Üniversitesi
Kumar	Çarşı	Mustafapaşa Nailbey
Uyuşturucu	Kızılay Aksaray	Doğukent, Hicret
Gasp	Sanayi	Rüstempaşa, Yenimahalle
Fuhuş	Rızaiye Rüstempaşa	Sanayi, Çarşı
Rehin	Rızaiye	İzzetpaşa
Haneyeye Tec.	Rızaiye	Sanayi Mustafapaşa
Tecavüz	Rızaiye Sanayi	İzzetpaşa, Abdullahpaşa
Aileye Kötü Mü.	Yenimahalle Sanayi	Mustafapaşa, İcadiye
Adam öldürme	Sürsürü Karşıyaka	Abdullahpaşa, Yıldızbağları
Diğerleri	Yenimahalle	Nailbey, Rızaiye

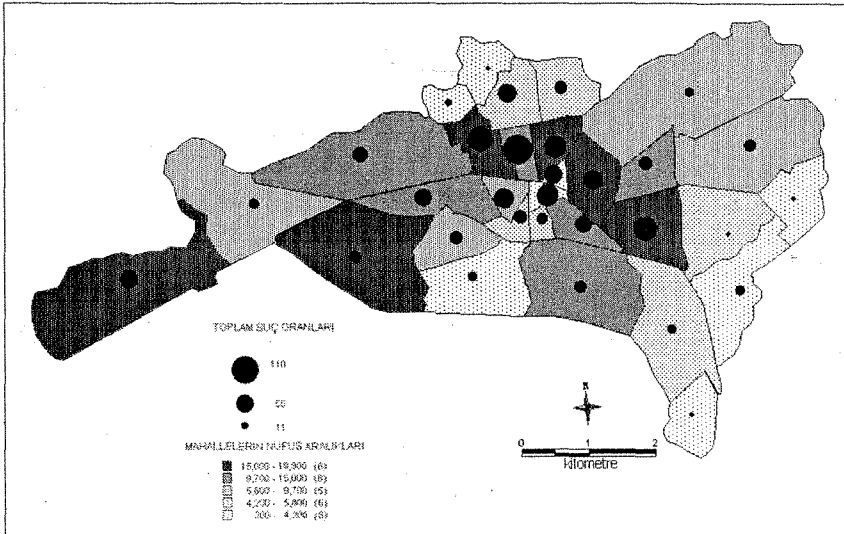
Tablo 2: Elazığ Şehrinde Suç Cinsi ve İlk İki Sırayı Alan Mahalleler (2001).

1994, 159-162, Leisman, 2002). Aylar bazında işlenen suç sayısı sıcak hava, düzensiz aktiviteler, okulların tatil olması ile artan kişi sayısı, açık hava faaliyetlerinin oransal artışından dolayı yaz aylarında diğer aylara nazaran bir yükselme dikkati çekmektedir. Nitekim yıl boyunca işlenen suçların %35-50'lik oranları bu dönemde meydana gelmiştir. Genel anlamda

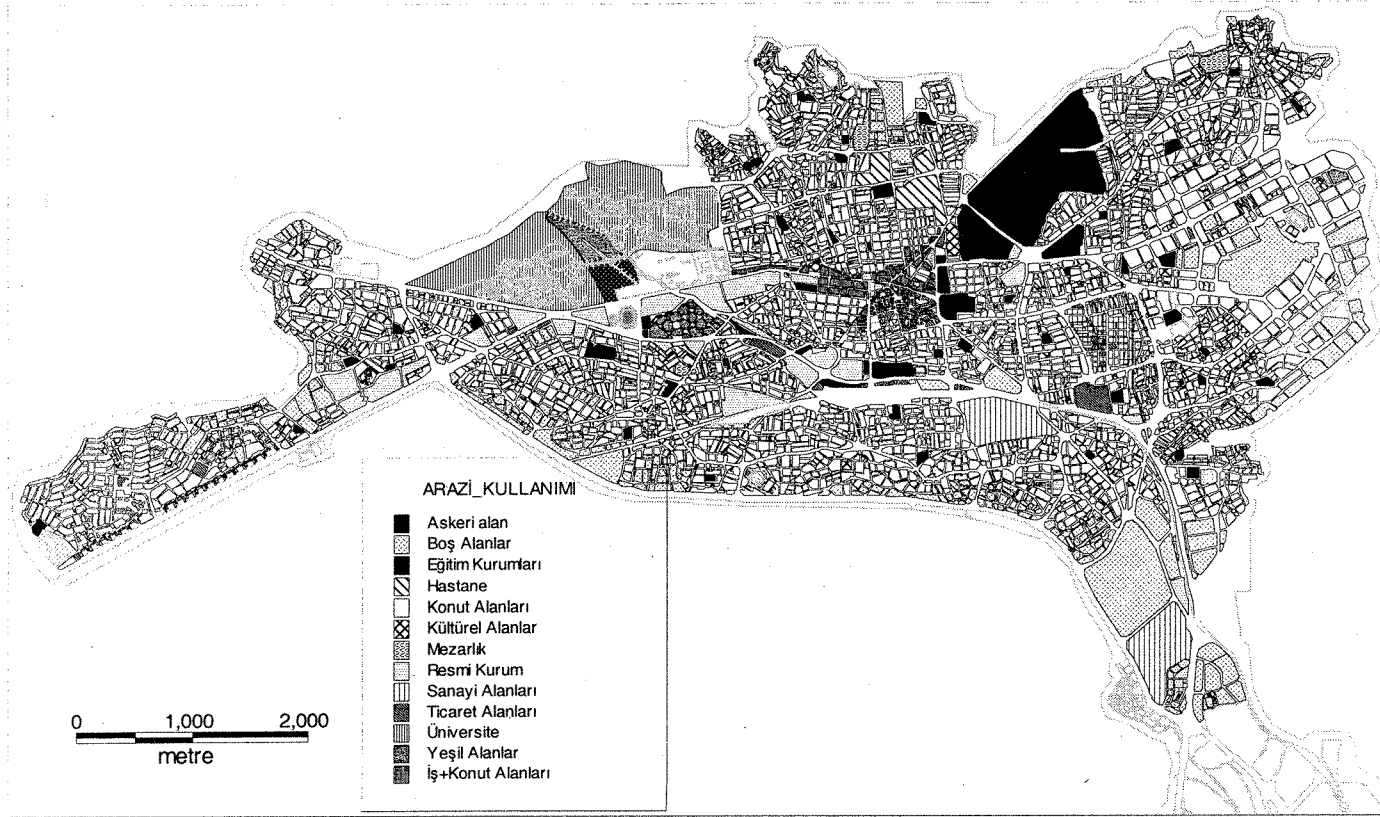
Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında yükselen trend daha sonraki aylarda düşüşe geçmekte, Ocak ayından itibaren tekrar yükselmeye başlamaktadır (Tablo.3).Tatil sebebiyle şehirden ayrılanların ve gelenlerin sayısındaki artış, havaların ısınması ile dışarıda geçirilen saatlerin artması, hava sıcaklıklarının yüksekliğinin insan psikolojisindeki olumsuz etkisi gibi nedenlerle Temmuz ayında hırsızlık, yaralama, intihar suçları başta olmak üzere tüm suçlarda oransal artışlar meydana gelmektedir

Her ne kadar suç cinsi açısından farklılıklar olmakla beraber günler bazında suç işleme oranı hafta içinde yükselme göstermekte, hafta sonunda ise ertesi günün işgünü olması nedeniyle seyahatlerin azalması ve evde kalanların artışı genel suç oranını düşürmektedir (Tablo.4).

Her bir suçun işlendiği mekan ve saati farklı olduğundan toplam suçlar açısından yapılan değerlendirmede belirli saatlerdeki artışı belirli sebeplere bağlamak mümkün değildir. Zira her bir suçun ve alt dallarının farklılığı olayı güçleştirir. Mesela işyeri hırsızlığında shoplifting olarak yorumlanan eşya çalma ile dükkan soymanın saati değişmektedir. Eşya çalma daha çok gündüz ve müşteri sayısının arttığı öğlen ve akşam saatlerinde fazlalaşırken, dükkan soyma işlemi ise gece geç saatlerde 24-05 arasında yoğunluk göstermektedir (Karakaş, 2004). Yine yaralama ve kavgalı olayları 18-24 saatlerinde artış göstermesinin ana nedeni içkili eğlence mekanlarının kullanımının bu saatlerden sonra artmasındandır. Saatler bazında suçlara bakıldığında genel anlamda 06-12 ile 24-06 saatleri arasında azalan suç oranları 12-24 saatleri arasında artmaktadır. Kısaca tüm suçların

Şekil 4: Elazığ Şehrinde Mahalle Nüfus Miktarları ile Toplam Suç İlişkisi (2001).

Şekil.5. Elazığ Şehrinde Şehir içi Arazi Kullanımı 2001

Crime Distribution and its Characteristics in Elazığ City

Aylar	o	ş	m	n	m	h	t	a	e	ek	k	ar	top
Suç cinsi													
Hırsızlık	43	40	16	22	20	15	62	35	38	28	10	19	348
Yaralama	20	24	15	28	31	26	32	27	29	17	13	23	285
İntihar	8	5	9	10	3	5	16	14	8	7	7	8	100
6136 silah	3	2	3	4	4	9	11	6	4	1	2	6	55
M.Mukav	4	1		3	1	3	3	9	8	3	3	1	39
Tecavüz	1		3	1	4	2	5	2	2	1	2		23
Tehdit	2	3		1	1	3	4	2	3	1	2	1	23
Aileye k.m	3	1				1	5	2	1	3			16
Haneye tec	2	1		4		2	2	5	5	1		2	24
Kaçırma		3	1	1			1	1	4	2	1	1	15
Kumar			1			2	2		1	1	1	1	9
Uyuşturuc		1					1	2	1		1	1	7
Fuhuş	1		1		3		1		1	1	1		9
Öldürme	2	1		1	1	2	1					1	9
Gasp	2	2						1	1	1			7
Diğerleri	11	3	9	8	4	4	12	8	9	5	5	5	83
Toplam	102	87	58	83	72	74	158	114	115	72	48	69	1052
%	9,7	8,3	5,5	7,9	6,8	7	15	10,8	10,9	6,8	4,5	6,6	

Tablo 3: Elazığ Şehrinde Suçların Aylara Bölünüşü (2001).

Günler	Ptesi	Salı	Çarş	Per.	Cuma	Ctesi	Pazar	Top.
Suç cinsi								
Hırsızlık	67	42	59	56	53	45	26	348
Yaralama	46	40	38	37	44	39	41	285
İntihar	18	12	11	15	20	9	15	100
6136 silah	8	5	7	7	12	8	8	55
M.Mukave.	6	7	5	6	6	7	2	39
Tecavüz	3	4	6	2	2	1	5	23
Tehdit	6	2	5	5	2	1	2	23
Aileye k.m	3	1	2	2	1	4	3	16
Haneye tec	1	6	6	1	6		4	24
Kaçırma	2	1	1	3	3	4	1	15
Kumar	2		2		3	2		9
Uyuşturucu			2	1		3	1	7
Fuhuş	2	1		2	1	2	1	9
Öldürme		3	1	3	1	1		9
Gasp	3				3		1	7
Diğerleri	6	13	12	20	12	9	11	83
Toplam	173	137	157	160	169	135	121	1052

Tablo 4: Elazığ Şehrinde Suçların Günlere Göre Durumu (2001).

%60'ı 12-24 saatleri arasında işlenmiştir. Bunların yaklaşık %11'nin ise işlenme saati bilinmemektedir (Tablo.5).

Saatler	06-12	12-18	18-24	24-06	Bilinmeyen	Top.
Suç cinsi:						
Hırsızlık	48	79	68	62	91	348
Yaralama	45	106	105	22	7	285
İntihar	21	30	30	13	6	100
61.36 silah	3	11	28	12	1	55
M.Mukave.	7	10	16	6		39
Tecavüz	3	8	7		5	23
Tehdit	2	5	9	5	2	23
Aileye k.m	3	4	5	2	2	16
Haneye tec	4	6	8	6		24
Kaçırma	4	4	4	1	2	15
Kumar		1	8			9
Uyuşturucu	1		4	2		7
Fuhuş		5	3		1	9
Öldürme		1	1	2	5	9
Gasp		2	5			7
Diğerleri	8	26	33	14	2	83
Toplam	149	298	334	147	124	1052
%	14,16	28,33	31,75	13,97	11,79	

Tablo 5: Elazığ Şehrinde İşlendiği Saatlere Göre Suçlar (2001).

TÜRLERİNE GÖRE ELAZIĞ ŞEHRİNDE SUÇLAR

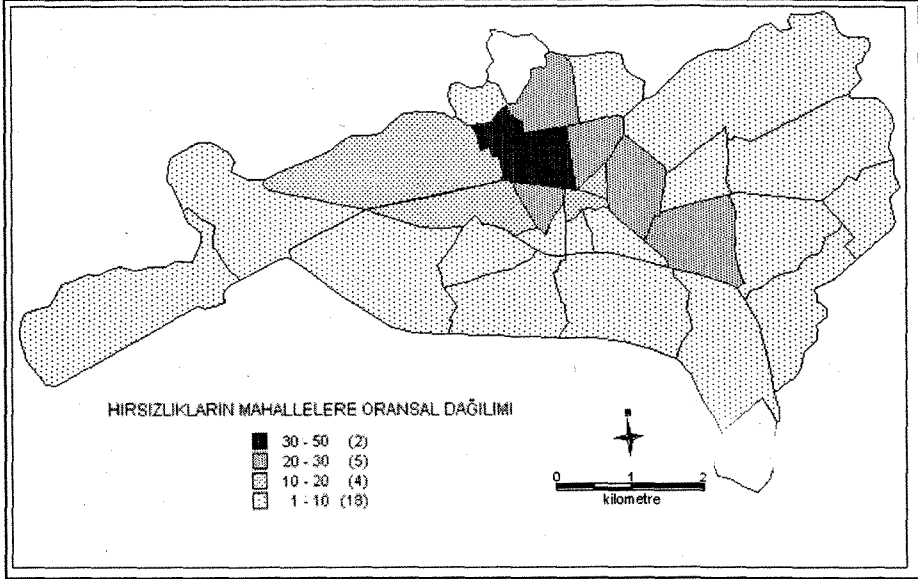
Hırsızlık: Elazığ şehrinde ilk sırayı alan bu suç çeşidinde konut, işyeri, arazi kullanım ve çevresel faktörlerin değişikliğine bağlı olarak merkez ve çevresinde yer alan mahallelerde suç oranları yükselirken, şehrin kenar kuşağında bulunan mahallelerde ise şartların değişmesi nedeniyle oranlar azalmaktadır (Karakaş, 2004).

Mesela önceleri köy statüsünde olup sonradan şehre dahil edilen Safran, Gümüşkavak, Çatalçeşme vb. mahalleler ile Abdullahpaşa ve Cumhuriyet (Bahçelievler) gibi yeni planlanmış mahallelerde (Karakaş, 1999) suç sayısı ve oranı, arazi kullanımı ile alanların ekonomik yapılarına bağlı olarak düşmektedir (Şekil.6 Tablo.6). İlk üçü ekonomik yapılarının zayıflığı, son ikisi ise sadece konutsal kullanıma sahip olması nedeniyle hırsızlık için hedef teşkil etmeyen alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır

Kısaca genel suç oranları açısından merkezde yer alan Çarşı, İzzetpaşa, Nailbey, Yenimahalle ile merkez dışında bulunan Sanayi mahallesinde adından da anlaşılacağı gibi küçük sanayi alanını bünyesinde barındırdığından oran yüksek çıkmaktadır

İşyeri hırsızlığında merkez ve merkezden uzak iki alanda yoğunlaşma dikkati çekmektedir. Bunlardan ilki iş ve ticaret sahası ile resmi

kurumları bünyesinde bulunduran merkez çevresinde yer alan İzzetpaşa, Çarşı, Nailbey, Yenimahalle gibi mahallelerin bulunduğu kısımdır. İkincisi ise küçük sanayi sahasının (Oto sanayi ve marangoz sanayi sitesi) yer aldığı Sanayi mahallesinin bulunduğu kesimdir (Karakaş,2004).

Şekil.6: Elazığ Şehrinde Hırsızlık Suçlarının Mahallere Dağılışı (2001).

Evden yapılan hırsızlıkta nüfus ve ev sayısının fazlalığı nedeniyle merkez ve çevresinde yer alan mahallelerde olay sayısı artarken çevreye doğru gelindiğinde sayıda bir azalma görülmektedir. Evden yapılan hırsızlıkta yaz ve kış dönemi diğer dönemlere göre daha fazla yoğunluk arz etmektedir. Bunun iki nedeni vardır. Bunlardan ilki gerek kış ve gerekse de yaz dönemlerinde evlerin çeşitli sebeplerle boş kalmasıdır. Kışın Şubat ayı ile yazın Temmuz aylarında okulların tatil olmasıyla birlikte seyahatlerin artışı (Karakaş,2001) önemli bir etken olarak gözükmektedir. Bilhassa yazın, aileler tatile çıktığından boşalan ev sayısının artması, hırsızlar için evleri ilk hedef haline getirmekte buna paralel olarak da Temmuz ayı ev hırsızlığın da diğer aylara göre daha fazla artışa neden olmaktadır (Karakaş, 2004).

Araçlar keyif için gezinti, ulaşım amacıyla, ekipmanlarını çalma, sigorta dolandırıcılığı, söküp parçalama, yeniden kayıt (satış), ulusal sınırları geçme, diğer suçlarda kullanma gibi değişik amaçlar için çalınmaktadır (Herzog, 2002, 710-712). Araç veya araçtan eşya çalınması olaylarının artışı veya azalışında park alanlarının şehirde bulunduğu yerleri, açık, kapalı, çok katlı olması gibi özellikleri, park etme sürelerinin değişimi gibi bir çok

faktör etkili olmaktadır (Bromley, Thomas, 1997, Clarke, 2002 a). Elazığ şehrinde araç çalma olayları Mustafapaşa, Sanayi, Rızaiye mahalleleri olmak üzere üç alanda yoğunlaşır. Sanayi mahallesinde sanayinin varlığına bağlı olarak artan hırsızlık oranı aracın park edildiği yerin ve araç güvenliğinin yetersizliği nispetinde şehrin bir çok mahallesinde dağınıkta olsa araç çalma vakaları meydana gelmiştir.

Araçtan eşya çalınması olayını araçların park edildiği alanlara göre iki kesimde incelemek gerekir. Birincisi mahallelerde herhangi bir caddeye park edilenler, ikincisi ise otopark alanlarına park edilenlerdir. İlkinde caddenin ışıklandırmasının yetersiz olduğu güvenliğin tam olmadığı alanlara denk gelmekte ve şehirdeki bir çok alanda bu tip yerlerin fazlalığı nedeniyle hırsızlık olayları birçok mahallede gerçekleşmektedir. İkinci tipte güvenliğin olmadığı park alanları ön plana çıkmaktadır; bunlardan ilki Rızaiye mahallesinde eski kilise olarak isimlendirilen mevki, diğeri ise yine aynı mahalle sınırları içerisinde yer alan eski araştırma hastanesinin önünde bulunan park alanıdır (Karakaş, 2004).

Tablo 6: Elazığ Şehrinde Mahallelere Göre Konut, İşyeri, Hırsızlık Suç Sayıları

Mahalle Adı	Konut	İşyeri	Suç Sayısı	Mahalle Adı	Konut	İşyeri	Suç Sayısı
İzzetpaşa	4610	1450	50	Akpınar	1699	286	4
Yenimahalle	5291	763	32	Sürsürü	4855	101	9
Sanayi	4811	1441	24	Doğu kent	2814	253	4
Çarşı	631	2768	16	Aksaray	2145	72	4
Rızaiye	4160	531	25	Sarayatik	1526	194	6
Nailbey	3026	737	25	Cumhuriyet	2038	67	7
Mustafapaşa	2971	419	24	Karşıyaka	997	58	4
Fevziçakmak	1483	59	27	Kızılay	1065	45	5
İcadiye	1217	814	13	Ulukent	1085	24	1
Abdullahpaşa	5087	327	8	Hicret	805	16	1
Kültür	3385	273	13	Safran	42	6	1
Rüstempaşa	3585	504	9	Gümüşkavak			
Üniversite	3779	398	12	Esentepe			
Yıldızbağları	1491	80	7	Salibaba	909	44	2
Kırklar	2325	140	4	Çatalçeşme	628	12	2
Olgunlar	2466	466	9	Toplam	71146	12371	348

Kaynak . Elazığ Belediyesi 1997 Yılı Numaratör Sayımı.

Bazı kamusal binaların kullanım ve dizayn özellikleri suç oranlarının artış ile azalışında etkili olmaktadır (Clarke, 2002, b, Coetzer, 2000). Cepçilik vb hırsızlığın şehrin merkez kesiminde yer alan mahallelerinde ve bilhassa Fevzi Çakmak Mahallesinde yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Buradaki yoğunluğun ana nedeni Sosyal Sigortalar Hastanesinin bulunmasıdır. 7 adet hastanenin mevcut olduğu şehirde

diğerlerinden farklı olarak bu hastanedeki olay sayısının fazlalığını kalabalık olmasına bağlayabiliriz.

Diğer hırsızlıklar kapsamında inşaattan malzeme çalma, hayvan çalma vb hırsızlık suçları yer almaktadır. Çalınan malzeme mahiyetinde düşünüldüğünde bu tip vakaların şehrin kenar semtlerinde (Çatalçeşme, Salibaba, Doğu kent) yoğunlaştığı dikkat çekmektedir (Karakaş, 2004).

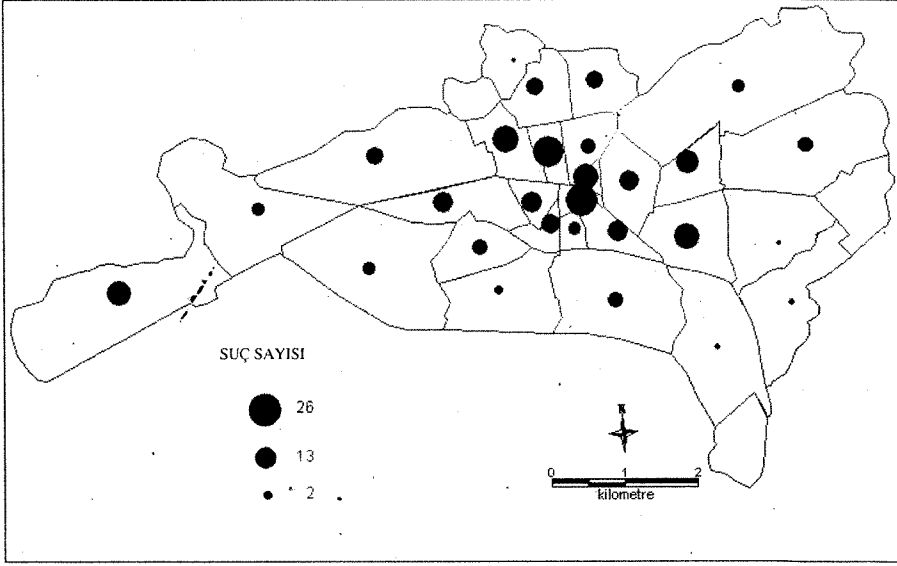
Azmettirme ve hırsızlık malı satın alma suçlarının mal satın alan ticarethaneler nedeniyle iş ve ticaret sahasını bünyesinde bulunduran merkezdeki mahallelerde (İzzetpaşa, Çarşı, Akpınar) ve sanayi mahallesinde yoğunlaştığı görülür.

Yaralama - Kavga: Hırsızlık suçundan sonra 285 adet olayla ikinci sırayı almaktadır. Bu suç olayında 11 adet mahalle toplam suçların %72'sini bünyesinde bulundurmakta, geriye kalan kısım ise 20 mahallede oluşmuştur (Tablo.7, Şekil.7).

Mahalle	Suç Sayısı	Toplam Tesis sayısı	Kahvehane Sayısı	İçkili Mekan Sayısı	Oyun Salonu Sayısı	Otel vb. Sayısı
Çarşı	26	82	64	6		12
İzzetpaşa	25	53	23	1	25	4
Yenimahalle	19	44	22		17	5
İcadiye	18	60	33	19	3	5
Sanayi	18	21	20			1
Abdullahpaşa	17	22	15		5	2
Kırklar	16	6	6			
Rüstempaşa	13	26	25		1	
Mustafapaşa	13	23	17		2	4
Nailbey	13	39	27	7	2	3
Kültür	12	8	6		1	1
Toplam	190	384	264	33	56	37
Diğerleri	95	150	130		11	3
Genel toplam	285	534	394	33	67	40

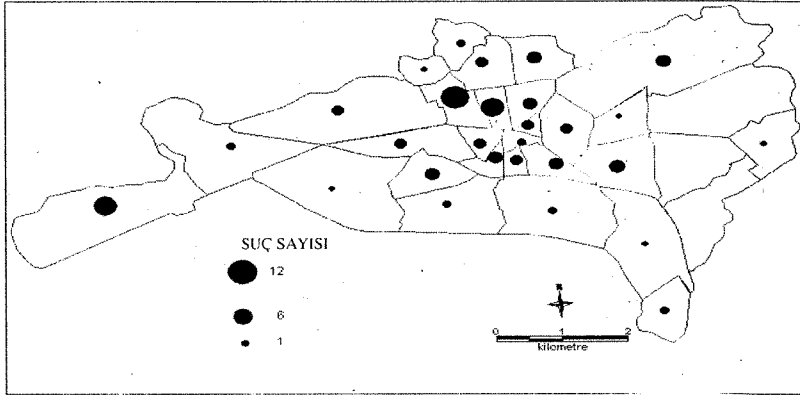
Tablo 7: Elazığ'ın Bazı Mahallelerinde Eğlence Yeri Sayısı ve Yaralamalı Suç İlişkisi (2001).

Bu tür suçta kahvehane, meyhane, bar, pavyon, internet kahve gibi halka açık işyeri sayısı ile olan ilişki yoğun olarak gözükmektedir. Nitekim şehirdeki bu tip işyerlerinin %72'si (534 adet, 384'ü), kahvehanelerin %67 (394 adet, 264 adeti) içkili lokanta bar gibi alkol tüketiminin olduğu işletmelerin hepsi (33 adet) bu mahallelerde yer almaktadır. İcadiye, Çarşı, Nailbey gibi mahalleler de eğlence tesislerinin bulunması nedeniyle alkol tüketiminin şiddet suçlarını artırmasının (Bromley, Nelson, 2002) (Tablo.7) yanında alanlardaki işyeri yoğunluğu, pazar, dolmuş durağı gibi kalabalık kitlelerin kullandığı mekanların sayısal fazlalığı suç sayısının artışını tetiklemektedir.

Şekil 7: Elazığ Şehrinde Yaralama Suçlarının Dağılışı (2001).

İntihar: İntihar olaylarında nüfusun yoğun olduğu Abdullahpaşa, İzzetpaşa ve Yenimahalle gibi yerlerde artış görülmekle beraber diğer mahallelerde de bu tip vakalara rastlanılmaktadır (Şekil 8). İntihar olaylarında cinsiyet ve yaş grubu açısından farklılıklar bulunmaktadır. Genel de kadın sayısı erkek sayısından yüksektir. Gençlerin bunalıma bağlı olarak daha fazla suça yönelmeleri sebebiyle 15-24 yaş grubunda bilhassa bayanlarda oran daha da artmaktadır (Tablo.8). Daha üst yaş gruplarında oranlar azalmakla birlikte bunalıma bağlı olarak sorunu çözememe bilhassa bayanların kapalı bir toplum içinde bulunmaları sayıyı artırmaktadır.

Şekil 8: Elazığ Şehrinde İntihar Suçlarının Dağılışı (2001).

Aylara göre incelendiğinde sıcaklığın fazla olduğu yaz aylarında ve günlere göre incelendiğinde ise hafta sonu, saatler açısından da 06-18 saatleri arası çalışanların varlığı sebebiyle evde bulunan fert sayısının azalması veya hiç bulunmaması, yine 18-24 saatleri arasında ise istirahat uykusu nedeniyle etrafın biraz daha sakinleşmesi olay sayılarını artırmaktadır.

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
10-14	2	1	3
15-19	11	13	24
20-24	5	17	22
25-29	6	8	14
30-34	3	4	7
35-39	2	11	13
40-44	7	3	10
45-49	3	2	5
50+	2		2
Genel Toplam	41	59	100

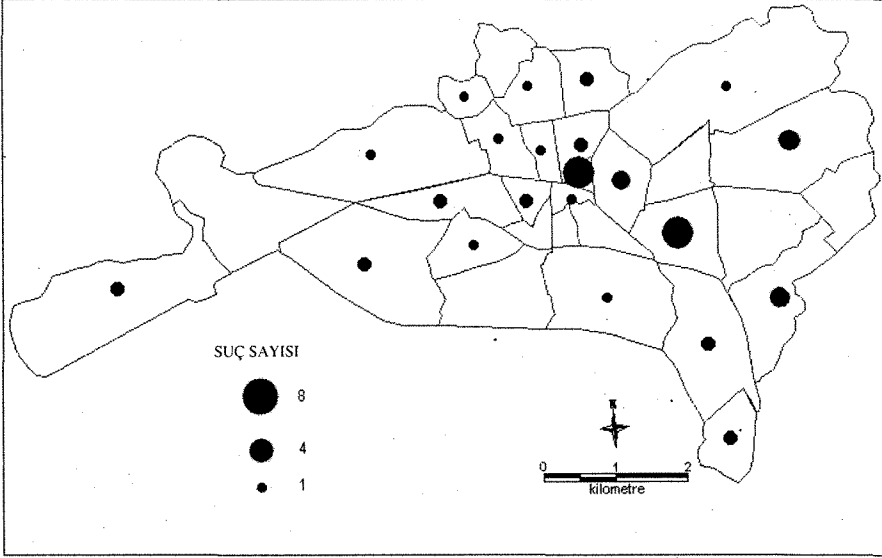
Tablo 8: Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre İntiharlar (2001).

Meskun Mahalde Silah Kullanma ve Ateşli Silahlar Kanununa Muhalefet: Şehirde suç miktarı açısından 4. sırayı alan bu suç grubu içerisinde ruhsatsız silah taşıma, meskun mahalde ateş etme, kesici alet taşıma vb suçlar yer almaktadır.

Şehirdeki bir çok mahallede bu tür suçlara rastlanmaktadır. Bunun nedeni kavgalar esnasında kesici alet ve silah kullanımı, olağan kontroller esnasında ruhsatsız silah yakalatma, eğlence ve deneme amaçlı silah atılmasıdır. Suç sayısı açısından İcadiye ve Sanayi mahalleleri başta gelmekte ve onları Doğukent ve Karşıyaka mahalleleri takip etmektedir (Şekil.9).

İlk sırayı alan İcadiye mahallesinde suç sayısının fazlalığının nedeni halka açık içkili eğlence tesislerinin bu mahallede yer alması ve bu mekanlarda çıkan tartışma ve kavgalarda silah vb kesici aletlerin kullanılması ile genel kontrollerde yakalanmaların fazlalığıdır. Nitekim şehirdeki 33 adet eğlence tesislerinin 19 adeti yani % 58'i bu mahalle içerisinde yer almaktadır (Tablo.7). Aynı şekilde içinde oto ve marangozlar sanayi sitesinin yer aldığı sanayi mahallesi içinde geçerlidir. Buralarda silah atma ve kavgalar esnasında kullanım daha fazla sayıdadır.

Sonraki grup içerisinde yer alan Doğukent ve Karşıyaka mahalleleri şehrin kenar kısımlarında yer alan kırsal alanların yoğun olduğu yerlerdir. Buralarda araç içerisinde alem yapma ve silahla ateş etme olayları fazla sayıdadır.

Şekil 9: Elazığ Şehrinde Silahlı Suçların Dağılışı (2001).

Aylar itibariyle yaz aylarında olayların %50'den fazlasının meydana gelmesi açık alanların kullanımının artması ve dışarıdan gelenlerin sayıca artışından kaynaklanmaktadır. Günler bazında ise olay sayısı hafta sonunun başlangıcı olan Cuma gününden itibaren yükselmeye başlamakta ve hafta sonu da devam etmektedir. Nitekim suçların %51'nin bu dönemde meydana gelmiş olması da bizi destekler niteliktedir. Saatler bazında 18-06 saatleri arasındaki artışın diğer saatlerde azalma göstermesi de yukarıda sunduğumuz eğlence sonrası ve esnasında meydana gelen kavgalar ve zevk için silah atılmasından kaynaklanmaktadır.

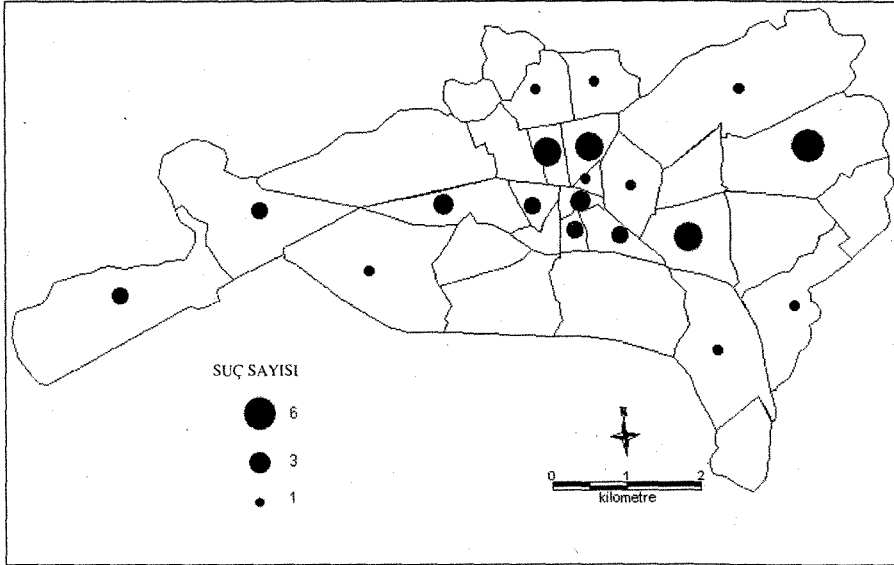
Kumar: Bu suç unsuru içerisinde kumar oynama ve oynatma suçları girmektedir. Mekansal kullanım ile suç cinsi ilişkisi açısından çok güzel bir örnek teşkil etmektedir. Bu suçta Çarşı mahallesi 9 suçun, 7 sini yani %78'ni bünyesinde barındırmakta ve onu 1'er olayla Nailbey ve Mustafapaşa mahalleleri takip etmektedir.

Çarşı mahallesi şehrin ilk kuruluş çekirdeğini oluşturan ve bugün iş ve ticaret sahasının bulunduğu kesim içinde yer alır (Karakas,1999). Konut fonksiyonu çok az olan ve nüfus kaybeden mahallelerdendir. 1990 yılında 2167 olan nüfusu 2000 yılında 1741 gerilemiştir. Kısaca tamamen işyerleri ile kaplanmış olan saha şehrin en fazla sayıda kahvehanesine sahiptir (Tablo.7). Alanın akşam saat 18'den itibaren tamamen boşalması ve insan trafiğinin hemen hemen hiç kalmaması gözden uzak bu alanda suç sayısını

artırmaktadır. Nitekim saat bazında incelendiğinde 9 adet suçun 8 tanesinin 18-24 saatleri arasında olması da bu tenhaliğin bir sonucudur.

Kısaca alanın tamamen işyerleri ile kaplı olması, akşam saat 18'den sonra insan trafiğinin olmaması, oturan kişi sayısının azlığı, kahvehane sayısının fazlalığı kumar suçlarında bu alanı ön plana çıkarmaktadır.

Görevli Memura Hakaret vb: Bu tür suçlar İzzetpaşa, Rızaiye, Sanayi gibi mahallelerde yoğunluk kazanmaktadır (Şekil.10). Genelde çevreyi rahatsız etme, kavga sonrası görevli memura direnme, seyyar satıcıların zabıta memurlarıyla giriştikleri tartışmalar ağırlık taşımaktadır. Merkez ve çevresinde bulunan mahallelerde alkol alarak çevreyi rahatsız edip güvenlik mensuplarına direnenler, şehrin diğer mahallelerinde kavga sonrası görevlilere mukavemet ön planda yer alır.

Şekil 10: Elazığ Şehrinde Görevli Memura Mukavemet Suçlarının Dağılışı (2001).

Diğerleri: Bu grup içerisinde daha öncelikle göre sayıca daha az ve alansal dağılımında genellikle anlamlı bir ilişki kurulamayan uyuşturucu, tecavüz vb gibi suçlar ele alınmıştır. Bu tür suçların bir kısmında zamana bağlı gruplaşmalar, yığılmalar dikkati çekmektedir.

Uyuşturucu madde kullanmak ve satmak eylemlerini içine alan “uyuşturucu” suçu şehrin kenar kuşağında kalan Aksaray, Kızılay, Doğukent, Hicret gibi mahallelerde meydana gelmiştir. Daha çok yaz aylarında ve hafta sonlarında artış fazladır. Alanların şehir kenar kuşağında bulunması bağ ve bahçe alanlarının fazlalığı oranı artırmaktadır.

Evlenme vaadiyle kızlık bozma, tecavüze yeltenme, cinsel taciz vb suçları içeren “tecavüz” suçu, yaz aylarında açık hava rekreasyon faaliyetlerinin artışı nedeniyle kış aylarına oranla daha da yükselir. Cinsel taciz, sarkıntılık vb. suçlar şehrin farklı mahallelerinde oluşmasına rağmen yoğunluk alışveriş ile gezinti faaliyetlerinin arttığı İzzetpaşa, Nailbey vb merkez çevresindeki mahallelerde ve hastaneler nedeniyle Rızaiye mahallesinde fazlalaşmaktadır.

Diğerleri başlığı altında değerlendirilebilecek bir başka suç da “haneye tecavüz”dür: Bu tür suç ve diğer suçlar bir çok mahallede meydana gelebildiği için özel arazi kullanımı ile doğrudan bir ilişki kurmak zorlaşmaktadır. Daha çok oturan ailelerin eğitim seviyesi ve kültürel yapısıyla alakalı olarak değişiklik göstermektedir. Kavgalar neticesinde kavga eden şahısların birbirlerinin evine kadar bu olayları sürdürmeleri birbirlerini taciz etmesi ana nedendir. Yaz aylarında okulların tatil olması nedeniyle mahallelerde artan çocuk sayısı ve sıcakların etkisi ile artan açık hava faaliyetleri aileler arasındaki kavgaları artırmaktadır. Nitekim gündüz saatlerinde ve gece saatlerinde meydana gelen olay sayılarının birbirine çok yakın olması da bu nedendir.

Fuhuş, aileye kötü muamele, adam öldürme, rehin, tehdit, gasp vb. gibi suçlar ise şehrin değişik mahallelerinde gerçekleşmiştir. Tehdit genelde önceden meydana gelen sürtüşme ve kavga sonucunda devam etmiş olan suçlardandır. Merkez ve çevresinde rekreasyon alanları ve halka açık işyerlerinin fazla olduğu yerlerde (İzzetpaşa vb) sayı biraz daha artmaktadır.

Bunların dışında kayıtlara geçen kaza ile kendini yaralama, yüksekte düşme vb olaylar dağınık olarak bir çok mahallelerde görülmesine rağmen yoğunluk kırsal ekonominin hakim olduğu Kızılay, Aksaray, Gümüşkavak vb kenar kuşakta yer alan mahallelerde artmaktadır. Bu tür olaylar çatıların meyve, sebze kurutma, dinlenme vb değişik amaçlar için çok kullanımı ile bahçelerdeki hasat faaliyetleri esnasında meydana gelen kazalar nedeniyle yaz aylarında fazlalaşmaktadır.

SONUÇ

35 adet mahalle ve yaklaşık 267.000 kişilik nüfusa sahip Elazığ şehrinde 2001 yılı içerisinde 1052 adet suç işlenmiştir. Suçlarda ilk sırayı hırsızlık almakta ve onu yaralama, intihar, ateşli silahlar kanununa muhalefet ve diğerleri takip etmektedir.

Çalışmamızın ana konusu suç alanlarının analizi ve yoğunlaştığı sahalardaki arazi kullanım durumunun değerlendirilmesine dayanmaktadır.

Kısaca arazi kullanım farklılığının suç dağılımındaki etkisi ve hangi tür suçların ne tür alanları hedef seçtiğinin incelenmesidir.

Türk şehirlerinin genel karakteristiği olan merkezi iş ve ticaret sahasının şehrin merkezi kısmında bulunması ayrıca buraların genelde ekonomik gücü yüksek prestij konut alanları olarak görülmesi nedeniyle merkez ve çevresinde yer alan İzzetpaşa, Yenimahalle, Çarşı, İcadiye Nailbey, Rızaiye gibi mahallelerde suç oranları artış göstermektedir. Arazi kullanımındaki farklılaşma ve ekonomik yapıdaki zayıflık sebebiyle şehrin kenar kuşağındaki Gümüşkavak, Esentepe, Safran gibi mahallelerde ise suç oranlarında azalmalar olmaktadır. Özetle suç oranları merkezden çevreye doğru düşüş göstermektedir.

İşlenen suç cinsine göre farklılıklar bulunmakla beraber, suçların mahallelere dağılımında mekansal arazi kullanımı ve çevre şartları etkili bir faktördür. Suçlar için merkezi iş sahası, sanayi, eğlence, sağlık, fonksiyon alanları bir cazibe sahaları olarak dikkati çeker.

Evden yapılan hırsızlıkta merkez ve çevresindeki mahallelerde artış göstermekle birlikte şehrin diğer mahallelerinde düşük oranlarda da olsa görülmektedir. İşyerinden yapılan hırsızlıkta yoğunluk ticaret fonksiyonunu bünyesinde bulunduran Çarşı, İzzetpaşa mahalleri ile sanayi fonksiyonunu elinde tutan Sanayi mahallesindedir. Araç çalma ve araçtan eşya çalma suçları sanayi fonksiyonu ve park alanlarının özelliklerine göre Mustafapaşa, Sanayi, Rızaiye mahallelerinde fazlalaşır. Kavga ve yaralamada eğlence tesislerinin yer aldığı alanlar, cepçilik vb. gibi suçlarda ise sağlık fonksiyon alanları, Uyuşturucu kullanımında ve silah kanununa muhalefet suçlarında ise bağ ve bahçelerin yoğun olduğu kenar mahalleler dikkati çeker.

Yaz aylarında, sıcak hava, okulların tatil olması, düzensiz aktiviteler ve açık hava faaliyetlerinin artışı gibi nedenlerle artan suç sayısı kış aylarında ise tersine azalmaktadır. Yaz aylarında özellikle hırsızlık, yaralama, intihar olaylarında sayısal artışlar olmaktadır. Resmi kurumların, işyerlerinin açıklığı nedeniyle hafta içinde fazlalaşan bazı suç türleri hafta sonu azalmalar kaydetmektedir. Gün içinde ise suçlar 12-24 saatleri arasında en yüksek sayıya ulaşmaktadır.

KAYNAKLAR

- ALİAĞAOĞLU, A, ALAEDDİNOĞLU, F.,2005, "Erzurum Şehrinde Mala Karşı İşlenen Suçlar Coğrafi Bir Yaklaşım" Polis Bilimleri Dergisi Cilt.7, Sayı.1. Syf.17-41, Ankara.
- ATASOY, S., 2001, "Suç Önleme ve Denetlemede Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Kullanımı: Suç Haritalama, Coğrafi Bilgi Sistemi Destekli Trafik Kaza

- Analizi*". Coğrafi Bilgi Sistemleri Bilişim Günleri, Fatih Üniversitesi, İstanbul
- BROMLEY, R. NELSON, L. A., 2002. "Alcohol related crime and disorder across urban space and time: evidence from a British city" *Geoforum* Volum. 33. Page. 239-254. England
- BROMLEY, R. THOMAS, C., 1997. "Vehicle Crime in the City Centre Planning for Secure Parking." *Town Planning Review*. Volum. 68. Page. 257-278. England
- CARMICHAEL, F. WARD, R., 2001. "Male Unemployment and Crime in England and Wales" *Economic letters* Volume.73. Page.111-115. England
- CLARKE, V. R.; 2002 a, Shoplifting. Problem-Oriented Guides for Police Series. No.11. www. Cops.usdoj.gov. Usa.
- CLARKE, V. R.; 2002 b, Thefts of and from Cars in Parking Facilities. Problem-Oriented Guides for Police Series. No.10. www. Cops.usdoj.gov. Usa.
- COETZER, C.; 2000, Crime Prevention at Business Complexes. A Case Study at Centurion Centre, Crime Research in South Africa. Vol.1. No.1
- CRAGLIA, M. HAINING, R. SIGNORETTA, P., 2001. "Modelling High-Intensity Crime Areas in English Cities" *Urban Studies*. Vol. 38. No.11. Page.1921-1941. England
- DÖNMEZER, S., 1994. *Kriminoloji*. Beta Basım İstanbul.
- DURSUN, H., 1997, Suçun Ekonomik Modelleri. DPT Yayını Ankara
- DUTT, K.A. NOBLE, G.A. SHARMA, K.K., 1985. "Variation of the Spatial Patterns of Crime in Ajmer, Indiana" *Indian Journal of Criminology*. Vol.13. No.1. Indiana
- DUTT, K.A. POMERY, M. WADWHA, V., 1998. "Large Cities Crime Pattern Changes in India 1971-1991." *The National Geographical Journal of India*. Vol. 44. Indiana
- DUTT, K.A. NOBLE, G.A. SINGH, S., 1979. "Is There a North-Central Subculture of Violence in India". *The National Geographical Journal of India*. Vol. 25. No.2 Indiana
- EGE, B. HANCI, H. ERTÜRK, S., 1992, "İzmir İli Çocuk Suçları Haritası," Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Bildiriler Kitabı. s 316-322 İzmir.
- ENTORF, H. SPENGLER, H., 2000. "Socioeconomic and Demographic Factors of Crime in Germany." *International Review of Law and Economics*. Volume.20. Page.75-106.

- ERDOĞAN, A, DÜZGÜN, Ş., 2003. "Mekan ve Suç, Suç Haritalaması ve Diğer Analitik Yaklaşımlar" Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Dergisi. Yıl.9 Sayı.36 s.482-490 Ankara.
- ERGİL, D.,1978, " A Sociological Analysis of Honor Crimes in Turkey," ODTÜ Gelişme Dergisi Studies in Development. 20 Ankara.
- GÖKSU, E., 2003. 1929 Dünya Ekonomik Buhran Yıllarında İzmir ve Suç Coğrafyası. İzmir Büyükşehir Belediyesi Kent Kitaplığı. No.39, İzmir.
- GRIFFIN, J., 2001. "İnternational Crime Mapping Caveats and Considerations" Crime Mapping News, Vol:3, Issue: 1 Usa.
- GYAMFI ,A.J., 2003. "Urban Crime Trends and Patterns in Ghana, The Case of Accra." Journal of Criminal Justice No.31, Page.13-23.
- HAMERMES, S.D.,1999. "Crime and Timing of Work." Journal of Urban Economics No.45. Page.311-320.
- HANCI, H. DEMİRCİN, S. COŞKUNOL, H. ERTÜRK, S. YEMİŞÇİĞİL, A., 1993. "Çocukların Oturdukları Bölgelere Göre İzmir İlindeki Çocuk Suçlarının Dağılımı". Ege Tıp Dergisi 32. İzmir
- HANCI, H. ÖZKEN, B. GÜLER,T., 1998 Kentte Suçluluk ve Kent Suçu, Yerel Gündem 21 İzmir'in Kentleşme Çevre Göç Sorunları ve Çözüm Önerileri. Cilt 1 S.187-197. İzmir.
- HARRIES.,D.K., 1973. "Spatial Aspects of Violence and Metropolitan Population." The Professional Geographer. Vol. XXV, No.1. Usa.
- HARRIES.,D.K., 1999, Mapping Crime: Principle and Practice (Elektronik Kitap). www.ojp.usdoj.gov/nij/pubs-sum/178919.htm USA
- HERZOG, S.; 2002. "Empirical Analysis of Motor Vehicle Theft in Israel 1990-1997", British Journal of Crimonology. Volume.42. Page.709-728. England.
- İÇLİ,T.,1993, Türkiye'de Suçlular Sosyal Kültürel ve Ekonomik Özellikleri, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayını Sayı 71. Ankara
- JOHNSON, C.P., Crime Mapping and Analysis Using GIS, Geomatics Group, C-DAC, Pune University Campus, Pune 411007. USA
- KARAKAŞ, E., 1999, "Elazığ Şehrinin Gelişmesi", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt.9. Sayı.1. Syf.129-155. Elazığ.
- KARAKAŞ, E., 2001, "Elazığ Şehir Nüfusunda Turizm Eğilimi" Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt.11. Sayı.1. Syf. 57-87. Elazığ.
- KARAKAŞ, E, KARADOĞAN, S., ARSLAN, H., 2003a."CBS Ortamında Suç Haritalama Teknikleri", 1 Polis Bilişim Sempozyumu s.123-134. Ankara.

- KARAKAŞ, E, KARADOĞAN, S, ARSLAN, H., 2003b. “Suç Araştırmalarında CBS Sistemiyle Oluşturulan Haritaların Önemi”, 1 Polis Bilişim Sempozyumu, s.358-362, Ankara.
- KARAKAŞ, E, KARADOĞAN, S, ARSLAN, H., 2004. “Suç Haritaları ve Bilgisayar Teknolojisi” Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Mühendislik Bilimleri Dergisi II. Bilgi Teknolojileri Kongresi Özel Sayısı. s.37-42. Denizli.
- KARAKAŞ, E., 2004. “Elazığ Şehrinde Hırsızlık Suç Dağılışı ve Özellikleri” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt.14. Sayı. 1 s.19-39 Elazığ.
- KARAKAŞ, E., 2005a. “Uygulamalı Coğrafyada Suç Haritaları I.Veri Kaynakları” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt.15, Sayı.1,Syf.57-69, Elazığ.
- KARAKAŞ, E.,2005b. “Uygulamalı Coğrafyada Suç Haritaları II .Suç Harita Tipleri” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt.15, Sayı.2. Syf.31-50, Elazığ.
- KARAKAŞ, E., 2005c. “Suç Haritalamada Alan, Veri ve Amacın Harita Tipine Etkisi” II. Polis Bilişim Sempozyumu s.146-151, Ankara.
- KIZMAZ, Z., 2003. “Ekonomik Yapı ve Suç Bazı Araştırma Bilgileri Üzerine Genel Bir Değerlendirme” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt.13. Sayı. 2 s.270-305 Elazığ.
- KIZMAZ, Z., 2004. “Öğrenim Düzeyi ve Suç-Okul İlişkisi Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma ” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt.14. Sayı. 2 s.291-321 Elazığ.
- KIZMAZ, Z., 2005 a. “Din ve Suçluluk,Suç Teorileri Açısından Kuramsal Bir Yaklaşım” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt.15. Sayı. 1 s.189-217 Elazığ.
- KIZMAZ, Z., 2005 b. “Kriminolojide Yeni Yönelimler Bütünleşik Suç Kuramları I.” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Cilt.15. Sayı. 2 s.349-379 Elazığ.
- KOSKELA, H. PAIN,R.,2000. “Revisiting Fear and Place Womens Fear of Attack and the Built Environment”, Geoforum. No.31. Page.269-280.
- LEİSMAN, F., 2002. The Weather, Crime and Criminology. www.solent. ac.uk/publiclectures/ resources/Leishman.pdf , Southampton UK.
- MÜLMAT,H.D. RIENICK, C. MELTON, R. PENNELL, S.; 1998, Targeting Auto Theft with a Regional Task Force and Mapping Technology. San Diego. USA

- NELSON, A.L. BROMLEY, R.D.F. THOMAS, J.C., 2001. "Identifying Micro-Spatial and Temporal Patterns of Violent Crime and Disorder in The British City Centre". Applied Geography No.21, Page. 249-274.
- ÖZEY. R., 2004, "İnsan Davranışları Hukuk, Güvenlik, Suç ve Coğrafya". Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Dergisi. Yıl.10. Sayı.39. S. 386-393. Ankara..
- PRADHAN, M. RAVALLION, M., 2003. "Who Wants Safer Streets Explaining Concern for Public Safety in Brazil." Journal of Economic Psychology. Volume.24, Page.17-33.
- RICH, F. T., 1995, The Use of Computerized Mapping in Crime Control and Prevention Programs. Research in Action , National Enstitute of Justice, Washington Usa.
- RICH, F. T., 1999. Problem Solving with Maps. National Enstitute of Justice Journal. October 1999. Usa.
- SARAN, N., 1979, "Çocuk Suçluluğu ve Parçalanmış Aileler", İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Sosyal Antropoloji ve Etnoloji Dergisi. No.3, S. 25-30, İstanbul
- SCOTT, J. MESSNER, F. S., 2000 "Crime and Demography Multiple linkages Reciprocal Relations". Annual Reviews Sociology. Volume.26, Page.83-106.
- SOYASLAN, D., 1998. Kriminoloji (suç ve ceza bilimleri) Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları No.526. Ankara.
- T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI EMNİYET GENEL MÜD., 2002, Suç ve Suçlu Profili. Emniyet Genel Müdürlüğü APK Daire Başkanlığı Ankara.
- TIESDELL, J., 1998. "City Centre Management and Safer City Centers Approaches in Coventry and Nottingham" . Cities, Volume 15, No.2. England.
- TÜMERTEKİN, E. ÖZGÜÇ, N., 1997. Beşeri Coğrafya İnsan, Kültür, Mekan. Çantay Kitabevi İstanbul.
- TÜMERTEKİN, E. ÖZGÜÇ, N., 2004. Beşeri Coğrafya İnsan, Kültür, Mekan. Çantay Kitabevi İstanbul.
- VELASCO, M. BOBA, R., 2000. Manuel of Crime Analysis Map Production. Police Foundation, Community Orient Policing Services. US Department of Justice. Usa.
- VENKATESH, S. CURTIS, R. RAMSEY, H. C., 1999. Looking at Crime from Street Level. U.S.A Department of Justice. Usa
- VIGNE, N., 1999, "Computerized Mapping as a Tool for Problem Oriented Policing" Crime Mapping News, Vol:1, Issue: 1 Usa.

- WADHWA, V. DUTT, K.A., 2000 "*Crime Geography of India a Review of Selected Contributions*". National Association of Geographers India. Volume XX. No.2, Page.124-136. . Indiana
- YAVUZER, H.,1981. Psiko-Sosyal Açıdan Çocuk Suçluluğu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay. No.2798. İstanbul.
- YUK, L., EGAN, J. F., 1972, "The Geography of Urban Crime: The Spatial Pattern of Serious Crime in the City of Denver". Association of American Geographers. Volume.4. Page. 59-64.Usa.